

IT för SENIORER

Windows 8.1

Innehåll

I INTRODUKTION	7	Ordna fönster sida vid sida	45
Grundläggande om datorn	7	Växla mellan fönster	47
Vad är Windows?	7	Välja kommandon	50
Starta och avsluta Windows 8.1	9	Menyfliksområdet	50
Starta datorn	9	Verktygsfält	51
Stänga av datorn	10	Menyer	51
Välja kommandon	11	Snabbmenyer	52
Mushantering	11	4 ANPASSA WINDOWS	53
Pekskärm	12	Anpassa gränssnittet	53
Skrivbordet	13	Startskärmen	53
Startskärmen	14	Låsskärmen	54
Zooma ut/in startskärmen	15	Profilbild	55
Snabbknappar	16	Startskärmen	56
Visa startskärmen	17	Flytta paneler	56
Ansluta till nätverk	18	Ta bort paneler	57
Hjälp	20	Ändra storlek på paneler	57
2 KOMMA IGÅNG MED APPAR	23	Levande paneler	57
Öppna appar	23	Lägga till appar/paneler	58
Visa alla appar	24	Gruppera paneler	58
Appkommandon	25	Skrivbordet	59
Ändra inställningar i appar	26	Teman	59
Växla mellan appar	26	5 SÄKER DATOR	62
Visa öppna appar	27	Åtgärdscenter	63
Stänga appar	28	Skydd mot spionprogram och virus	64
Söka appar	29	Brandvägg	65
Visa flera appar	30	Lösenord	66
Appar på startskärmen	32	Windows Update	67
3 ARBETA PÅ SKRIVBORDET	37	6 SURFA PÅ INTERNET	68
Visa skrivbordet	37	Vad behövs för att surfa?	68
Starta skrivbordsprogram	38	Internet Explorer	69
Aktivitetsfältet	39	Programfönstret	69
Snabblistor	40	Webbsidor	70
Meddelandefältet	40	Webbadresser	70
Arbeta med fönster	41	Visa webbsida	71
Flytta inom fönstret	42	Hantera länkar	72
Flytta fönster	42	Läsryn	72
Stänga fönster	43	Visa tidigare webbsida	73
Ändra storlek på fönster	43	Navigera mellan webbsidor	73
Minimera fönster	44		

Flikar	74
Visa webbsidor på flikar	74
Växla mellan flikar	75
Stänga flikar	75
Öppna länk i ny flik	75
Öppna länk i nytt fönster	76
Startsida	77
Favoriter	78
Lägga till webbsida i Favoriter	78
Visa en webbsida	78
Spara favorit i mapp	79
Söka information	80
Söka via Internet Explorer	80
Söka med Google	81
Skriva ut från internet	82
Inställningar	83
Internet Explorer på skrivbordet	84
7 INTERNETTJÄNSTER	85
Internetbanker	86
E-legitimation	87
E-handel	88
Handla på internet	89
Säkerhet	90
Olika betalningssätt	90
Pdf-dokument	91
Visa pdf-dokument	92
Sociala medier	93
Sociala nätverk	93
Bloggar	94
Mikrobloggar	95
Chatt	95
Musik, foton, filmer	96
RSS-flöden	97
Webbradio och tv	97
Användbara webbtjänster	99
Telefonnummer och adresser	99
Kartor och vägbeskrivning	100
Uppslagsverk	101
Jämföra priser	102
Köpa eller sälja begagnat	103
Sjukdomar och vård	104
8 E-POST	105
Kort om e-post	105
Microsoft-konto	107
Appen E-post	109
Inkorgen	109
Sortera meddelanden i mappar	110

Skapa e-postmeddelanden	111
Skapa nytt e-postmeddelande	111
Svara på e-postmeddelande	113
Bifogade filer	113
Bifoga filer i e-postmeddelande	114
Spara bifogade filer	115
Inställningar	115
E-post på webben	116
Kontakter	117
Visa kontakter	117
Skapa ny kontakt	118
Kalender	119
Vyer	119
Skapa ny aktivitet	119
Nätvett och uttryckssymboler	121
Skräppost	122

9 HANTERA MAPPAR OCH FILER ... **123**

Filer och mappar	123
Vad är en fil?	123
Vad är en mapp?	124
Filnamn	124
Utforskaren	124
Mappfönstret	126
Navigera mellan platser	127
Vyer	128
Hantera mappar och filer	129
Sortera objekt	129
Markera objekt	130
Skapa mappar	131
Byta namn på objekt	131
Kopiera och flytta objekt	132
Ta bort och återställa objekt	133
Flyttbara lagringsmedia	134
Kopiera till flyttbara enheter	135
Säker borttagning	135

10 FOTON .....

Spara bilder	136
Spara bilder från internet	136
Visa foton	137
Importera foton	139
Bildspel	141
Skriva ut bilder	142

II HANTERA PROGRAM 145

Arbeta i skrivbordsprogram	145
Skapa filer	145
Spara filer	146
Stänga filer	146
Öppna och redigera filer	147
Skriva ut filer	148
Installera appar	149
Installera från Windows Store	149
Installera från cd/dvd	150
Installera från internet	150
Adobe Reader	151
Avinstallera en app	152

12 ONEDRIVE 153

Appen OneDrive	153
Öppna filer på OneDrive	154
Hantera filer på OneDrive	155
Filer online/offline	156
Skapa mappar	156
Kopiera filer till OneDrive	157
OneDrive på webben	158

13 OFFICE ONLINE 159

Starta Office Online	159
Programfönstret	160
Hantera filer	160
Öppna filer	160
Spara filer	161
Stänga filer	161
Skapa och namnge filer	162
Skriva ut filer	162

14 WORD ONLINE 163

Skriver text	163
Stavningskontroll	164
Läsvy	164
Redigera text	165
Markera text	165
Flytta och kopiera text	165
Ångra	166
Formatera text	166
Tecken- och styckeformat	167
Formatmallar	168
Bilder	169
Infoga bilder	169
Infoga ClipArt	170

15 POWERPOINT ONLINE 171

Skriva och redigera text	171
Skriva text	171
Redigera text	172
Kopiera text	172
Presentationsbilder	172
Bläddra mellan bilder	172
Infoga bilder	173
Kopiera och flytta bilder	173
Ta bort bilder	173
Format	174
Teman	174
Tecken- och styckeformat	175
Objekt	176
Infoga bilder	176
Infoga ClipArt	177
Formatera bilder	177
Läsvy	178
Bildspel	178

16 EXCEL ONLINE 179

Skriva och redigera text	179
Markera celler	180
Redigera celler	180
Ångra	180
Kopiera och flytta celler	181
Kopiera och skapa serier med Autofyll	181
Skapa formler	182
Enkel formel	182
Summera celler	183
Absoluta och relativa cellreferenser	184
Kopiera formel	184
Formatera kalkylbladet	185
Formatera tal	185
Formatera tecken	185
Textjustering	186
Formatera celler	186
Infoga rader och kolumner	187
Flytta/kopiera rader och kolumner	187
Diagram	188

SAKREGISTER 189

2 Komma igång med appar

Öppna appar	23	Söka appar	29
Appkommandon	25	Visa flera appar	30
Växla mellan appar.	26	Appar på startskärmen	32
Stänga appar	28		

På startskärmen finns ett antal paneler för olika appar i Windows. Det finns olika typer av appar (program), vissa appar körs i helskärmsläge och andra appar är skapade för att köras på skrivbordet, dessa appar kallas även skrivbordsprogram.

Från startskärmen kommer du åt alla appar och program som finns på datorn. Du kan fästa de appar som du snabbt vill komma åt direkt på startskärmen. Du kan även fästa webbsidor, kontakter och mappar som du ofta öppnar. Du kan anpassa startskärmen och samla olika typer av appar i grupper för att få en bra överblick över dem.

ÖPPNA APPAR

Det är enkelt att öppna en app som finns på startskärmen. Du klickar bara på dess panel och appen startar. Beroende på vad för app du klickar på, visas den i helskärmsläge eller också visas appen i ett programfönster på skrivbordet.

För att starta ett skrivbordsprogram kan du även börja med att visa skrivbordet, och därefter starta programmet om det finns på skrivbordet eller aktivitetsfältet.

Visa alla appar

För att visa vyn **Appar** med alla appar och program som finns installerade på datorn klickar du på nedpilen längst ner till vänster på startskärmen. Du kan även söka efter appar, läs mer i avsnittet Söka appar på sidan 29.

Klicka på uppilen för att återgå till startskärmen.

Bläddra åt sidan så att du ser resterande appar som finns på datorn. För att öppna någon av apparna som visas klickar du bara på den.

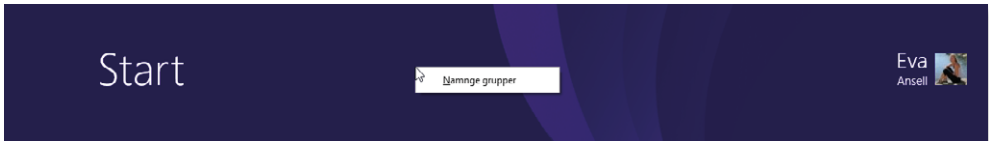
Svep åt vänster/höger för att bläddra genom apparna. (Dra med två fingrar om du använder en pekplatta.)

APPKOMMANDON

När du arbetar i en app visas den som standard i helskrämsläge och de flesta kommandon döljs. Websidor, bilder med mera visas på hela skärmen, och du ser bara innehållet på en så stor yta som möjligt, utan några störande objekt.

Skrivbordsprogram visas i ett eget fönster på skrivbordet och dessa hanteras på ett annat sätt. Läs mer i kapitlet Arbeta på skrivbordet sida 37.

För att visa kommandon i appen högerklickar du någonstans i appen. Appkommandona visas då högst upp eller längst ner på skärmen, eller direkt vid muspekaren. Alla appar har dock inte menyer, och då händer inget när du högerklickar. Högerklickar du på en tom yta på startskärmen visas appkommandot **Namn grupper** intill muspekaren.

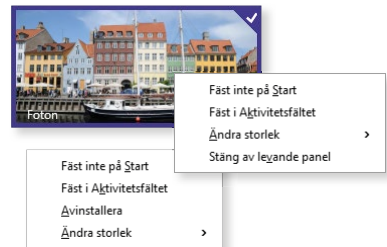

Svep nedåt från den övre kanten för att visa appkommandona.

Kommandon för objekt

I vissa appar kan det även visas kommandon när du markerar eller högerklickar på ett objekt, till exempel på en bild eller en panel.

Högerklickar du på en panel på startskärmen markeras den med en bock i övre högra hörnet. På menyn visas olika kommandon som du använder för att ändra den aktuella panelen. Beroende på vad för typ av panel det är, visas olika kommandon. Läs mer i avsnittet Startskärmen på sidan 56 om hur du anpassar startskärmen.

Peka och svep ner över ett objekt för att markera det och visa dess kommandon.

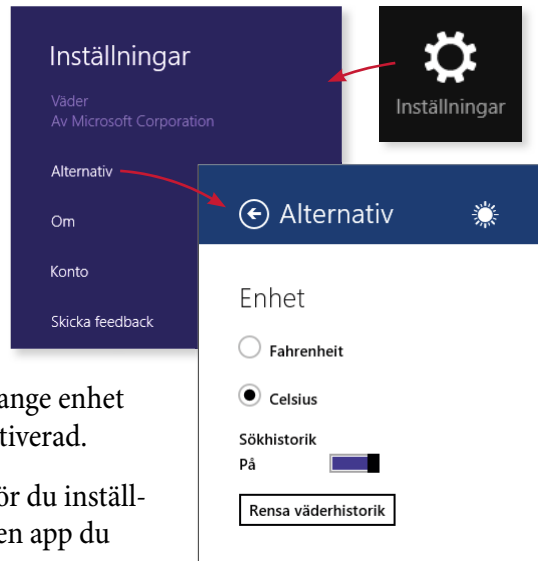
Ändra inställningar i appar

För de appar som körs i helskärmsläge kan du göra visa inställningar. För att kunna ändra inställningar för en app måste den vara öppen och aktiv.

Öppna snabbknappen **Inställningar** och klicka på **Alternativ**. Beroende på vilken app du arbetar i visas olika inställningsmöjligheter.

För appen **Väder** kan du till exempel ange enhet samt välja om sökhistorik ska vara aktiverad.

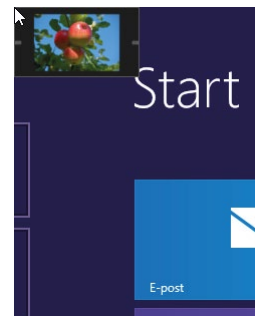
Arbetar du i ett skrivbordsprogram gör du inställningar på olika sätt, beroende på vilken app du arbetar i.

VÄXLA MELLAN APPAR

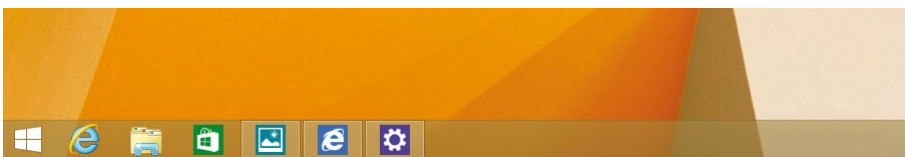
När du arbetar med appar i Windows 8 behöver du inte stänga dem, utan kan låta dem vara öppna. Du kan snabbt växla mellan de olika apparna som körs.

För att växla till nästa app flyttar du muspekaren till det övre vänstra hörnet, nu visas en miniatyrbild av nästa app. Klicka på miniatyrbilden för att visa appen. Nu visas en miniatyrbild för nästa app, klicka på den om du vill fortsätta att bläddra mellan öppna appar.

Svep in från vänsterkanten för att växla till nästa app. Fortsätt att svepa från vänster för att bläddra mellan alla öppna appar.

Arbetar du på skrivbordet kan du enkelt växla till en app genom att klicka på dess knapp i aktivitetsfältet. Du kan läsa mer i avsnittet Aktivitetsfältet på sidan 39.

13 Office Online

Starta Office Online	159	Hantera filer	160
--------------------------------	-----	-------------------------	-----

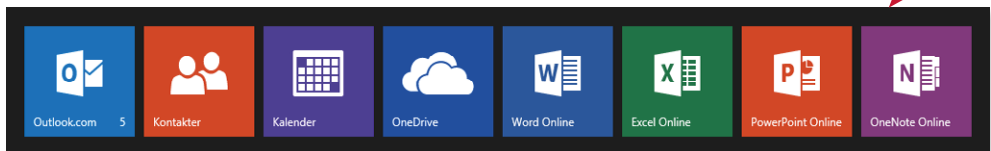
Office Online är tillgänglig via OneDrive och ditt Microsoft-konto, och ger dig möjlighet att visa och redigera Office-dokument direkt i webbläsaren var du än befinner dig, bara du är ansluten till internet.

Office Online finns för Word, Excel, PowerPoint och OneNote. Office Online är gratis och programmen kan ses som en enklare variant av Microsoft Office. På OneDrive kan du skapa nya Office-filer att arbeta med. Du kan sedan fortsätta att arbeta med filerna både via Office Online och via Office-programmet om du har tillgång till det på datorn. Du kan dessutom spara filer direkt från Office-programmet på OneDrive.

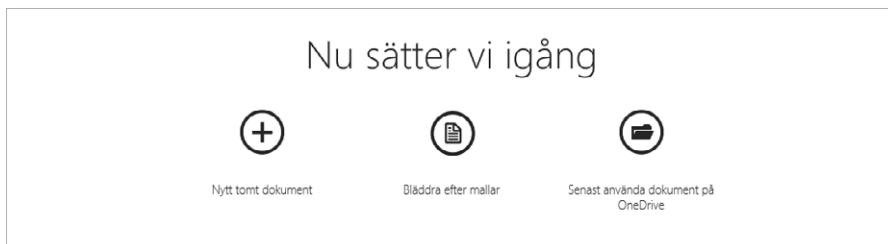
STARTA OFFICE ONLINE

Logga in i OneDrive via onedrive.com, se avsnittet OneDrive på webben på sidan 158. Klicka på pilen bredvid OneDrive och välj någon av Online-apparna för att starta den.

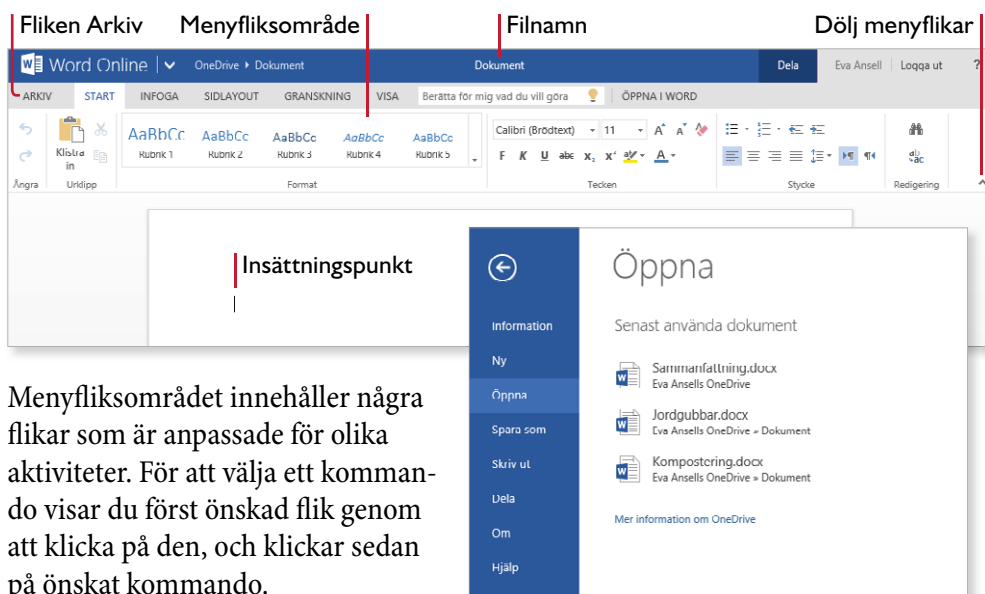
Du kommer även åt de olika apparna via webbplatsen office.com.

När du har startat önskad app får du välja om du vill starta med ett tomt dokument, bläddra efter mallar eller öppna något av de senast använda dokumenten.

Programfönstret

När du skapar eller öppnar ett dokument visas programfönstret. Programfönstren liknar varandra i de olika Office Online-programmen och innehåller följande delar:

Menyfliksområdet innehåller några flikar som är anpassade för olika aktiviteter. För att välja ett kommando visar du först önskad flik genom att klicka på den, och klickar sedan på önskat kommando.

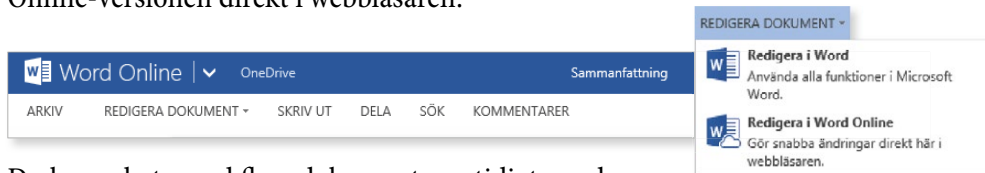
På fliken **Start** finns de vanligaste kommandona i programmet, och på fliken **Arkiv** hittar du kommandon för att hantera filerna.

HANTERA FILER

Öppna filer

Har du skapat eller sparat filer på OneDrive kan du öppna dem direkt i webbläsaren. Visa fillistan och klicka på den fil som du vill öppna. Du kan även markera filen, klicka på **Öppna** och sedan välja att du vill öppna den i Online-programmet.

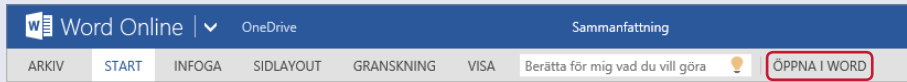
Nu visas filen i läsvy. Vill du arbeta vidare med den, klickar du på **Redigera dokument** och väljer om du vill redigera den i programmet på datorn eller i Online-versionen direkt i webbläsaren.

Du kan arbeta med flera dokument samtidigt om du öppnar dem på olika flikar i webbläsaren.

Öppna fil i Office 2013

Har du installerat Office 2013 kan du öppna filen på din egen dator. Har du redan börjat redigera filen i webbläsaren, kan du ändå välja att öppna den i skrivbordsprogrammet. Klicka på **Öppna i Word** till höger i menyfliksområdet.

Filen öppnas nu och du kan redigera den. Klicka på **Spara** i verktygsfältet Snabbåtkomst eller välj motsvarande kommando på fliken **Arkiv**.

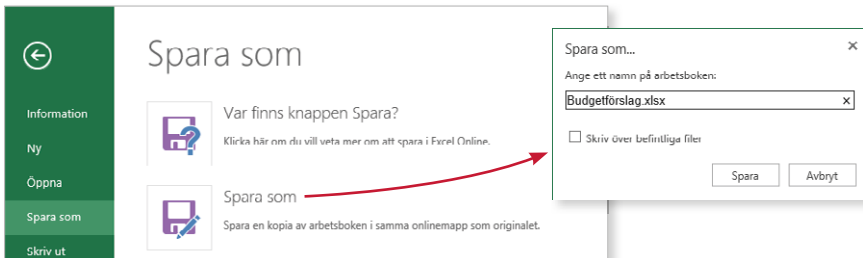

Har du loggat in i Office 2013 med ditt Microsoft-konto, kan du öppna filer som finns på OneDrive direkt från programmen.

Spara filer

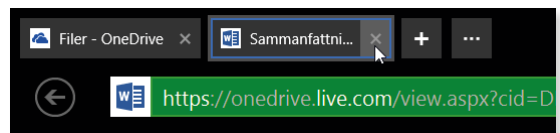
När du arbetar i Office Online sparas alla dina ändringar automatiskt. Du behöver alltså inte själv tänka på att spara filerna.

I Excel Online kan du välja att spara en kopia arbetsboken med ett nytt namn via fliken **Arkiv** och kommandot **Spara som**.

Stänga filer

När du är färdig med filen kan du stänga fliken som den visas i. Klicka på knappen **Stäng** till höger om fliken.

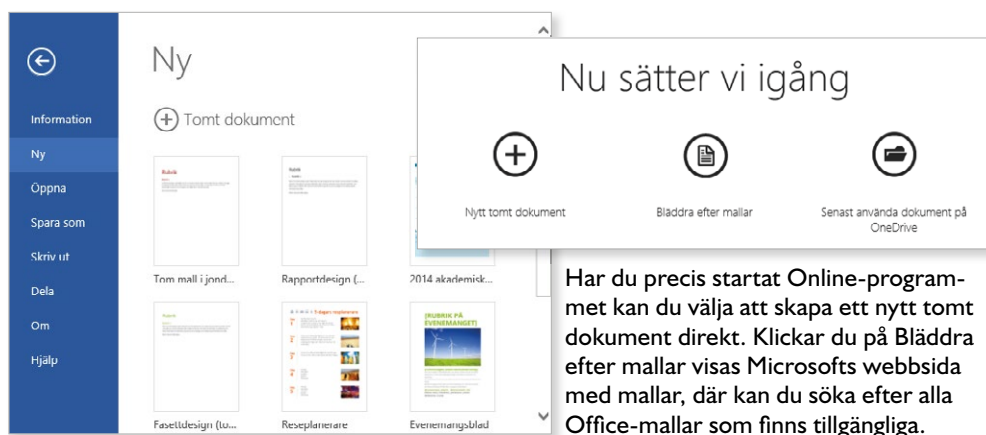
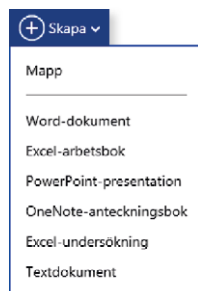

Du kan även stänga filen genom att klicka på OneDrive för att visa innehållet på OneDrive.

Skapa och namnge filer

Via fönstret OneDrive kan du enkelt skapa nya Office-dokument. Klicka på **Skapa** och välj önskad filtyp på menyn som visas. Vill du skapa filen i en speciell mapp börjar du med att öppna den mappen.

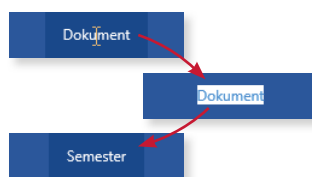
Har du redan arbetat i appen kan du skapa en ny fil genom att visa fliken **Arkiv** och klicka på **Ny**. Här har du möjlighet att välja mellan att skapa ett nytt tomt dokument eller att basera det nya dokumentet på någon av de mallar som finns i programmet.

Har du precis startat Online-programmet kan du välja att skapa ett nytt tomt dokument direkt. Klickar du på Bläddra efter mallar visas Microsofts webbsida med mallar, där kan du söka efter alla Office-mallar som finns tillgängliga.

Namnge fil

När du har skapat en fil får den automatiskt ett standardnamn, till exempel Dokument i Word Online. För att byta namn på filen klickar du på filnamnet högst upp i fönstret och skriver önskat namn. Bekräfta namnet genom att trycka på **Retur**.

Skriva ut filer

Du kan naturligtvis även skriva ut dina Office-filer som du har på OneDrive. Visa fliken **Arkiv** och klicka på **Skriv ut**.

Nu visas ett förhandsgranskningsfönster. Klicka på knappen **Skriv ut fil** i fönstrets verktygsfält för att skriva ut dokumentet.

14 Word Online

Skriva text	163	Formatera text	166
Redigera text	165	Bilder	169

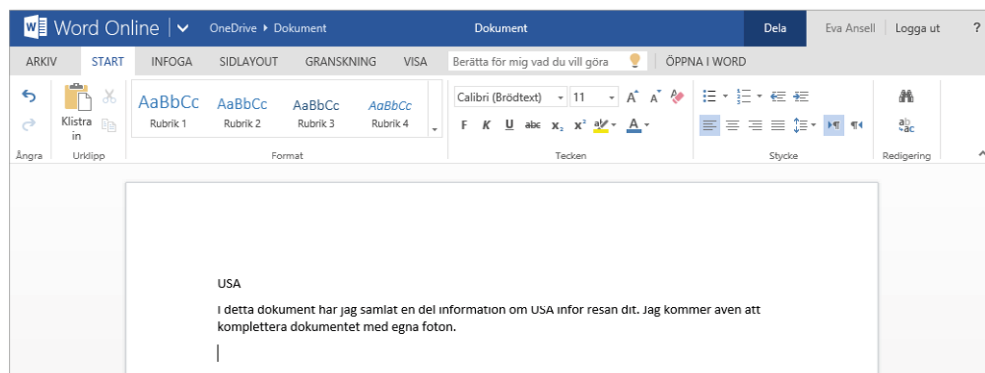
Word är ett ordbehandlingsprogram för dig som behöver skapa olika typer av dokument, som brev, rapporter, tabeller, böcker med mera. För att skapa mer tilltalande dokument kan du formatera texterna och infoga bilder i dem.

SKRIVA TEXT

När du skapar ett nytt tomt dokument i Word Online visas det i redigeringsvyn och du ser bara en tom vit yta som är ditt dokument. Det svarta blinkande strecket, insättningspunkten, styr var den text som du skriver hamnar. Dokumentet sparas automatiskt under tiden du arbetar med det.

När du skriver text behöver du inte fundera på när du ska börja på ny rad. Programmet radbryter automatiskt när det behövs och lägger till nya sidor vid behov.

Skriver du rubriker eller vill skapa nya stycken, trycker du på **Retur**. Insättningspunkten flyttas till nästa rad och du kan skriva text i ett nytt stycke. Tänk på att bara trycka på **Retur** när du vill skapa nya stycken. Infogar du radbrytningar med **Retur**-tangenter är det svårare att redigera texten i efterhand och få den snygg.

Upptäcker du att du precis har skrivit fel kan du trycka på **Backsteg** för att radera tecknet till vänster om insättningspunkten. Du kan flytta insättningspunkten i dokumentet med hjälp av piltangenterna eller genom att klicka med musen i texten. Vill du radera tecknet till höger kan du trycka på **Delete**. Skriver du mer text infogas den vid insättningspunkten och efterföljande text flyttas framåt.

IT för SENIORER

Windows 8.1

Det här är en bok för dig som behöver grundläggande kunskaper om hur du använder datorn och hur du surfar på internet. Vi börjar med att titta på Windows 8.1 som är grunden i datorn. Du kommer steg för steg att få lära dig hantera både skrivbordet och startskärmen med dess lättanvända appar. Vi visar hur du kan anpassa Windows och vad du ska tänka på vad gäller säkerheten på datorn. Du får sedan lära dig vad som behövs för att kunna surfa på internet och hur du gör för att söka efter information på webben. Vi tipsar dessutom om några användbara internetjänster som du kan ha stor nytta av i vardagen.

I boken går vi även igenom hur du skickar e-post, hanterar mappar och filer samt hur du sparar och tittar på bilder i datorn.

I Windows 8 är det lätt att hantera filer på OneDrive som är en webbaserad lagringstjänst. Via OneDrive har du även tillgång till Office Online. I boken kommer du att få lära dig att hantera filer på OneDrive och att skapa dokument i Word, arbetsböcker i Excel och presentationer i PowerPoint. Det enda som krävs för att använda OneDrive och Office Online är ett Microsoft-konto, vilket är helt gratis.

ISBN 978-91-7531-064-0

9 789175 310640 >

DOCENDO